

РЕШЕНИЕ

№ 36450

гр. София, 22.09.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 45 състав, в
публично заседание на 15.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **6940** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. с чл. 10 от ЗЧРБ.

Образувано е по жалба на А. А. А., гражданин на Р. Федерация, [дата на раждане] в [населено място], чрез адв. Л. С., срещу отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид D), издаден от Г. Б. – завеждащ консулската служба към Посолство на Република България в [населено място], Р. Федерация по Заявление за издаване на виза, подадено на 09.03.2026 г., връчен на дата 04.05.2026 г.

С жалбата се навеждат твърдения, че обжалваният отказ е незаконосъобразен, постановен в противоречие с материалния закон и при допуснати съществени процесуални нарушения. С издаването му пряко са нарушени правата на заявителя, гарантирани му от ЕКЗПЧ и по конкретно: чл. 8, чл. 6. ал. 1 от ЕКЗПЧ и чл. 15 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Не е спазено изискването за установена форма и мотивираност при издаването на оспорения акт. Счита, че в административен акт липсват каквито и да било мотиви и факти, които да обосновават така формирания от органа извод. Липсата на посочване на конкретни фактически основания за издаване на акта не може да бъде запълнена или заменена от посочването на правни основания, но дори и да можеше в настоящият случай липсва посочване на конкретната правна норма, на която административният орган се позовава. Незачитайки представените документи, доказващи по безспорен начин целта на заявеното основание, административният орган е нарушил пряко разпоредбата на чл. 24, ал. 1, т. 6 от ЗЧРБ, което от своя страна води до незаконосъобразност и постановения отказ. Твърди, че в нито един момент от заявителя не са поискани допълнителни доказателства или сведения за доказването на основанието по чл. 24, ал.

1, т. 6 от ЗЧРБ. Бланкетно е посочено, че липсвало конкретика в дейността на фирмата. Сочи, че от приложения към документите за издаване на виза сертификат, издаден от БТПП е видно, че чуждестранното търговско дружество „ЛАНТВР - Сервис“ ООД – развиващо се в областта на информационните технологии и ИТ услуги, отговаря на всички допълнителни изисквания, въведени с изм. на чл. 24, ал. 1, т. 6 от ЗЧРБ (бр. 52 от 2025 г. на ДВ) към чуждестранните дружества. Счита, че е налице пълно противоречие между изложените в акта етически основания за постановяване на отказа. От една страна се твърди, че апликантът не е доказал достоверно целта и условията на заявеното основания, а от друга страна се признава, че същият е изпълнил всички изискванията на ЗЧРБ, даващи му право да получи виза Д, съответно право на пребиваване в страна, но органът имал съмнения за „фиктивност“ на заявеното основание. При положение, че търговският представител не е имал възможност да започне изпълнение на възложените му задачи, аргументът за „фиктивност чрез формално изпълнение на нормите на ЗЧРБ“ е лишен от всякакъв правен и житейски смисъл. Счита за абсолютно недопустимо отказът да се основа на съмнения и предположения. Фактическите основания, посочени в оспорения административен акт са част от задължителното съдържание на всеки административен акт и имат за цел да установят обстоятелствата, послужили при формиране на волята на административния орган. Позовава се на практика на ВАС. С тези аргументи от съда се иска да отмени отказа за издаване на виза „Д“ и да върне преписката на компетентния орган на ново произнасяне по заявлението на жалбоподателя.

В открито съдебно заседание жалбоподателят А. А. А., редовно призован, не се явява и не се представлява. С постъпила молба от адв. Л. С. се поддържа така подадената жалба.

Ответникът – консулско длъжностно лице (КДЛ), в Консулска служба в Посолството на Република България в Р. Федерация, [населено място], редовно призован, не изпраща представител.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа и правна страна следното:

Административното производство е започнало по заявление от дата 09.03.2026 г. от А. А. А., гражданин на Р. Федерация, [дата на раждане] в [населено място] за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид "D") до Посолството на Република България в Р. Федерация, [населено място], на основание чл. 24, ал. 1, т. 6 от ЗЧРБ. Към заявлението са представени следните документи: Сертификат № 699 от 27.02.2026 г. на БТПП на търговско представителство на неюридическо лице без право на стопанска дейност с търговски представител А. А. А.; Решение за вписване в единния търговски регистър на БТПП № [ЕГН] от 15.12.2025г. за вписване на Търговско представителство с наименование ЛАНТЕР-СЕРВИС с Булстат:[ЕИК]; Полица за медицинска застраховка валидна до 13.04.2027г.; Извлечение от сметка в Българо-Американска Кредитна Банка; копие от национален паспорт, издаден от компетентните власти на Р. Федерация; Нотариален Акт за покупко-продажба на недвижим имот и Свидетелство за съдимост. По така подаденото заявление от дата 09.03.2026 г. по отношение на А. А. А. е постановен процесния отказ за издаване на Виза „D“ от 04.05.2026 г. на стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване от Г. Б. - завеждащ консулската служба към Посолство на Република България в [населено място], Р. Федерация. Като правно основание за отказа е посочена разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ, като в допълнителни забележки е изписано: „Апликантът не доказва достоверно целта и условията на заявеното пребиваване. Липсва конкретика за предмета на дейност на фирмата. Налице са съмнения за фиктивност чрез формално изпълнение на нормите на ЗЧРБ и осигуряване на легални основания за получаване на пребиваване в РБ“.

Като доказателства по делото е приета Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025 г., с която Министерът на външните работи, на основание чл. 34 от Наредбата за условията за издаване на визи и определяне на визовия режим, наричана за краткост по-надолу, само Наредбата, е определил длъжностните лица, които вземат решения за отказ за издаване на виза на основание чл. 10 от Закона за чужденците в Република България.

В хода на съдебното производство по делото на основание чл. 186 от ГПК, във вр. чл. 144 от АПК съдът е задължил Държавна агенция „Национална сигурност“, да представи по делото писменото становище, с което от ДАНС уведомяват, че съгласувателната процедура по подаденото от апликанта заявление за виза е осъществена от Териториална дирекция „Национална сигурност“ – [населено място], като е изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система, тъй като апликантът не доказва достоверно целта и условията на заявеното пребиваване. Липсва конкретика за предмета на дейност на руската фирма. Предвид обстоятелството, че ТП „Лантер – Сервис“ регистрирано в туристически град, може да се предполага, че истинската цел е туризъм. Налице са съмнения за фиктивност, като целта на регистриране на търговското представителство е изпълнение на нормите на ЗЧРБ и осигуряване на легални основания за представителите да получат пребиваване в България, което покрива смисъла на разпоредбите на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ.

При така установените факти, като извърши по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК цялостна проверка за законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, Административен съд София-град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срок, от надлежна страна, при наличие на правен интерес по смисъла на чл. 147, ал. 1 от АПК, срещу индивидуален административен акт, който пряко засяга права и законни интереси на жалбоподателя, поради което жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая такова твърдение е изложено в жалбата и то е конкретизирано, т. е. налице е предвиденото в законовата разпоредба изключение, допускащо оспорване по съдебен ред на издадения отказ за виза от съответния тип (в този смисъл вж. Определение № 6181/09.06.2025 г. по адм. д. № 5536/2025 г. на ВАС и др.).

Редът и условията, при които чужди граждани пребивават на територията на Република България е уреден в Закона за чужденците в Република България. Разпоредбата на чл. 9а от ЗЧРБ регламентира видовете издавани визи за пребиваване на територията на страната. Визите се издават от дипломатическите и консулските представителства на Република България или от такива представителства на друга държава членка, прилагаща изцяло достиженията на правото на Европейския съюз от Шенген, с която Република България има сключено споразумение за представителство за приемане на заявления за визи и за издаване на визи (чл. 10, ал. 1 от НУРИВОВР).

Оспореният отказ за издаване на виза е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР - приета с ПМС № 198 от 11.07.2011 г., обн., ДВ, бр. 55 от 19.07.2011 г., в сила от 4.08.2011 г.), съгласно който в случаите на отказ за издаване на виза на някое от основанията по чл. 10 от ЗЧРБ се съставя формуляр в два екземпляра по образец съгласно приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него длъжностно лице.

В разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ са посочени изрично и изчерпателно основанията за отказ

да се издаде виза на чужденец, като компетентният административен орган разполага с оперативната самостоятелност да прецени, налице ли са основанията по смисъла на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ и чл. 34 от НУРИВОВР. За отказа се съставя формуляр в два екземпляра по образец, съгласно Приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него лице. В този формуляр се вписват мотивите, като се посочва основанието за отказа, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност и се удостоверява датата на връчване/изпращане на заинтересуваното лице.

В разглеждания случай, правното основание за постановения отказ е чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ, без посочване на конкретното основание, което се позовава административният орган, обосноваващ отказа му за издаване на виза.

Съдът констатира, че оспореният отказ е издаден при нарушение на изискването за излагане на мотиви в административния акт. Когато административният акт се издава в писмена форма, то той трябва да съдържа изложение на фактическите и правните основания за издаването му. Тези елементи от акта имат за цел да разкрият волята на административния орган и обстоятелствата, които стоят в основата на постановяването на акта. Включените мотиви подпомагат жалбоподателя да организира своята защита и съответно съда – да упражни надлежно съдебен контрол върху законосъобразността на акта. Настоящият съдебен състав счита, че изложените в оспорения акт от издателя мотиви за постановяването му са неясни.

В случая процесният отказ е мотивиран с твърдение, че заявителят „не доказва достоверно целта и условията на заявеното пребиваване“, което по съществото си възпроизвежда хипотезата на чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ, макар същата да не е изрично посочена в акта. Съдът намира, че така изложените мотиви не отговарят на изискванията за форма и съдържание на административния акт. Липсват каквито и да било установявания, относими към визираната законова разпоредба, въз основа на които органът е достигнал до извод за наличие на основанието по т. 17 на чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ. Следователно актът не е изпълнява изискването на чл. 34, ал. 3 от НУРИВОВР, което е проявление на правилото за посочване на фактическите основания като реквизит на акта съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. Основателни са в тази връзка възраженията в жалбата, че подобен подход не съответства на трайно установената практика на Върховния административен съд, съгласно която административният орган е длъжен да изложи ясни, конкретни и индивидуализирани фактически основания, касаещи конкретния заявител, а не общи и абстрактни съображения. Липсата на такива мотиви пречат е ефективното упражняване на правото на защита и възпрепятства съда да осъществи пълноценен контрол за законосъобразност върху постановения административен акт.

От събраните по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е регистриран като търговски представител на чуждестранното дружество „Лантер - Сервис“ ООД, чието представителство е вписано в Българската търговско-промишлена палата след извършена проверка на представените документи. Представени са документи относно правния статус и дейността на дружеството, включително регистрационни, учредителни и банкови документи, които не са оспорени от административния орган. От тях се установява, че дружеството осъществява реална стопанска дейност. Установява се още, че жалбоподателят е предприел действия по организиране на пребиваването си в Република България. Представен е нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот с купувач А. А. А.. Обстоятелството, че жалбоподателят има осигурено място за пребиваване, е в съответствие със заявената от него цел за дългосрочно установяване в страната във връзка с осъществяване на дейността на търговското представителство. Независимо от това по делото не се установява съгласувателните органи да са

предприели действия за събиране на допълнителна информация чрез нея, нито да са отправяли искания за уточняване или допълване на наличните данни.

При това положение съдът намира за основателни възраженията за допуснато нарушение на чл. 35 АПК и на принципите на обективност и служебно начало, закрепени в чл. 7 и чл. 9 АПК. Административният орган е бил длъжен да изясни всички относими факти и обстоятелства от значение за случая, преди да постанови неблагоприятен за заявителя акт. Вместо това отказът е основан единствено на информация, постъпила в рамките на съгласувателната процедура, без да бъдат предприети необходимите действия за проверка и изясняване на констатираните съмнения. Липсва необходимата логическа и правна връзка между посочените в становището на ДАНС обстоятелства, която да обоснове приложението на чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ. Самото становище на ДАНС не може самостоятелно да обоснове наличието на предпоставките по чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ. Изложените в него съображения се свеждат до предположения, индиции и съмнения относно част от декларираните обстоятелства, без обаче да съдържат конкретни факти, които да опровергават заявената цел на пребиваването или да установяват злоупотреба с визовия режим. Отделно от това в случая не се касае за данни, свързани с националната сигурност или обществения ред, които биха могли да оправдаят по-ограничено мотивиране на административния акт.

Съдът съобразява разпоредбата на чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ, която урежда възможността за продължително пребиваване на чужденци, регистрирани като представители на чуждестранни търговски дружества. Законодателят е предвидил подробни изисквания относно регистрацията на представителството, финансовото състояние и дейността на чуждестранното дружество, като изпълнението на тези условия се удостоверява чрез сертификат, издаден от Българската търговско-промишлена палата. В настоящия случай по делото липсват данни за представителството да е заличено, регистрацията му да е оспорена или да са установени обстоятелства, поставящи под съмнение изпълнението на нормативните предпоставки за неговото съществуване.

Действително, съгласно чл. 9з, ал. 5 ЗЧРБ подаването на заявление и представянето на документи не поражда автоматично задължение за издаване на виза. Това обаче не освобождава административния орган от задължението да извърши самостоятелна и обективна преценка на всички относими факти и доказателства по конкретния случай. Такава преценка в настоящото производство не се установява да е извършена. Ето защо съдът приема, че оспореният отказ е постановен при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, при неизяснена фактическа обстановка и в противоречие с изискването за мотивираност на административния акт. Липсата на конкретно изложени фактически основания представлява самостоятелно основание за неговата отмяна, тъй като лишава адресата от възможността да организира ефективната си защита и пречатства осъществяването на пълен съдебен контрол върху законосъобразността на административния акт. Същият следва да бъде отменен, а преписката да се върне на административния орган за ново разглеждане на подаденото заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип "D". При новото разглеждане административният орган следва да съобрази мотивите, изложени в настоящето решение и при липса на други законови пречки да издаде искания административен акт.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, I отделение, 45 - ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на А. А. А., гражданин на Р. Федерация, [дата на раждане] в [населено

място], отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид D), издаден от Г. Б. – завеждащ консулската служба към Посолство на Република България в [населено място], Р. Федерация по Заявление за издаване на виза, подадено на 09.03.2026 г., връчен на дата 04.05.2026 г.

ВРЪЩА делото като преписка на административния орган за ново разглеждане на подаденото от А. А. А. заявление за издаване на виза, при съблюдаване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, до Върховен административен съд на Република България чрез Административен съд София-град.